

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/183534,Historia-mowi-przez-pokolenia-dodatek-specjalny-do-dwumiesiecznika-W-Sieci-Histo.html>
28.02.2026, 09:32

„Historia mówi przez pokolenia” – dodatek specjalny do dwumiesięcznika „W Sieci Historii”

Partnerem dodatku jest Instytut Pamięci Narodowej

20.04.2023

W dodatku:

- dr Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej – *Historia mówi przez pokolenia*
Ich pradziadkowie przeżyli II wojnę światową, dziadkowe – smutne lata Polski „ludowej”. Dzisiejsi uczniowie dotykają historii w dużej mierze w rzeczywistości wirtualnej. Edukacja nie może tego ignorować
- dr Karolina Trzeskowska-Kubasik, Biuro Badań Historycznych IPN (Centrala) – *Ośrodki masowej śmierci. Działalność domu dla niemowląt i starców im św. Józefa w Wąsoszu w latach 1943-1945*
Warunki panujące w zakładzie dla dzieci w Wąsoszu były dramatyczne. Dzieci przebywały w dwóch nieogrzewanych pomieszczeniach na parterze i pierwszym piętrze. Pozbawiono je opieki i pomocy lekarskiej. Personel zakładu nagminnie stosował przemoc. Śmiertelność w placówce była niezwykle wysoka
- dr hab. Cecylia Kuta, Biuro Badań Historycznych IPN w Krakowie – *Wzniosłe idee przyćmione konfliktami*
Narodziny Solidarności były przełomowym momentem w najnowszej historii Polski. W Stoczni Gdańskiej 14 sierpnia 1980 r. wybuchł strajk, który odcisnął trwałe piętno na losach Polski i całej Europy Środkowej. W jego konsekwencji doszło do uwolnienia energii społecznej, co zaowocowało powstaniem Solidarności
- dr Konrad Graczyk, Biuro Badań Historycznych IPN (Centrala) – *O reparacjach w nowoczesnym wydaniu*
Zagadnienie reparacji wojennych w XX w. może budzić zainteresowanie nie tylko polityków, publicystów, lecz także naukowców. Myśląc o naukowcach, zapewne w pierwszej kolejności przychodzi do głowy wertujący stare dokumenty historyk w okularach albo prawnik powołujący się na przepisy międzynarodowych traktatów. W dyskursie dotyczącym reparacji zabierają jednak głos również badacze spoza tych dwóch dyscyplin

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Ich pradziadkowie przeżyli II wojnę światową, dziadkowie – smutne lata Polski „ludowej”. Dzisiejsi uczniowie dotykają historii w dużej mierze w rzeczywistości wirtualnej. Edukacja nie może tego ignorować

Historia *mówi* przez pokolenia

Płonące budynki na jednej z warszawskich ulic nadzorowane przez żołnierzy niemieckich, 1943 r. Zdjęcie z raportu SS-Brigadeführera Jürgena Stroopa pt. „Es gibt keinen jüdischen Wohnbezirk in Warschau mehr!”

dr Karol Nawrocki
prezes Instytutu Pamięci Narodowej

Paweł jest uczniem jednego z warszawsko-mazurskich techników. Wiedzę o historii czerpie głównie z Facebooka i TikToka. „Ja szukam na YouTube” – mówi z kolei Patrycja, licealistka z Mazowsza.

Podobnie wypowiada się większość ich rówieśników. Dla prawie 60 proc. uczniów szkół średnich najważniejszym źródłem wiedzy historycznej są internet i gry komputerowe – wynika z raportu „Edukacja dla pamięci”, będącego owocem szeroko zakrojonych badań, jakie na zlecenie Instytutu Pamięci Narodowej przeprowadził zespół naukowców pod kierownictwem dr. hab. Krzysztofa Malickiego, profesora Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Postanowiliśmy gruntownie sprawdzić wiedzę i świadomość historyczną Polaków, ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia. Teraz czas wyciągnąć wnioski z otrzymanej diagnozy.

Właśnie w tym celu IPN podjął się organizacji Kongresu Pamięci Narodowej. Przez trzy dni – od 13 do 15 kwietnia – stadion PGE Narodowy w Warszawie gościł edukatorów, naukowców, nauczycieli, działaczy społecznych, weteranów, dzieci i młodzież, a także blogerów, vlogerów, pisarzy, dziennikarzy i wszystkich, dla których historia i pamięć historyczna są ważne.

Rozmawialiśmy m.in. o tym, na czym powinna się opierać nowoczesna, atrakcyjna edukacja historyczna. Mówimy przecież o dotarciu do pokolenia, które w niewielkim stopniu wychowało się na Sienkiewiczach czy filmach Wajdy, Forda i Hoffmana. Zapytani o atrakcyjne kino historyczne uczniowie najczęściej wskazują nowsze fabuły osadzone w latach II wojny światowej: „Kamienie na szaniec” (2014), „Dywizjon 303” (2018) i „Miasto 44” (2014). A zamiast solidnego opracowania historycznego wybierają raczej Wikipedię.

Instytut Pamięci Narodowej nigdy nie zrezygnuje z wydawania monografii i organizowania konferencji naukowych. Ale by nadal skutecznie opowiadać o historii, musimy dostosowywać się do dynamicznie zmieniającego się świata. Służą temu zmiany w strukturze IPN – chociażby powołanie Biura Nowych Technologii – i wydarzenia takie jak Kongres Pamięci Narodowej.

„Historia mówi przez pokolenia” – dodatek specjalny do dwumiesięcznika „W Sieci Historii”

Pliki do pobrania

[„Historia mówi przez pokolenia” – dodatek specjalny do dwumiesięcznika „W Sieci Historii” \(pdf, 8.48 MB\)](#)